

DECYZJE

DECYZJA DELEGOWANA KOMISJI

z dnia 29 czerwca 2012 r.

w sprawie postępowań wyjaśniających i grzywien związanych z manipulowaniem danymi statystycznymi, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1173/2011 w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro

(2012/678/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1173/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 8 ust. 4,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu (UE) nr 1173/2011 ustanowiono system sankcji do celów zapewnienia sprawniejszego egzekwowania części zapobiegawczej i naprawczej paktu stabilności i wzrostu w strefie euro. Ma on zastosowanie do państw członkowskich, których walutą jest euro.
- (2) Dostępność wiarygodnych danych budżetowych jest niezbędna dla nadzoru budżetowego w strefie euro. W celu zagwarantowania wiarygodnych i niezależnych statystyk państwa członkowskie powinny zapewnić stosowanie zasady niezależności zawodowej krajowych urzędów statystycznych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej ⁽²⁾ oraz zgodnie z dalszymi ustaleniami zawartymi w Europejskim kodeksie praktyk statystycznych.
- (3) W rozporządzeniu (UE) nr 1173/2011 nadano Komisji uprawnienia do kontroli współpracy gospodarczej i monetarnej do celów wykrywania i ujawniania przypadków manipulowania danymi dotyczącymi deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, które są istotne z punktu widzenia stosowania systemu wielostronnego nadzoru oraz procedury nadmiernego deficytu.
- (4) W tym celu Komisja powinna przeprowadzić wszelkie niezbędne postępowania wyjaśniające, aby potwierdzić fakt wprowadzenia w błąd w odniesieniu do danych dotyczących faktycznego deficytu i długu publicznego, którego dopuszczono się umyślnie lub w wyniku poważnego zaniedbania, jak określono w art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1173/2011.

- (5) Należy ustanowić szczegółowe zasady dotyczące procedur prowadzenia postępowań wyjaśniających, szczegółowe kryteria ustalania wysokości grzywny, szczegółowe zasady gwarantujące prawo do obrony, dostęp do dokumentacji, przedstawicielstwo prawne i poufność, a także przepisy dotyczące terminów nakładania i ściągania grzywien.
- (6) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowań wyjaśniających powinna być uzasadniona, a wszczynane postępowania powinny być proporcjonalne, aby nie wykraczały poza to, co jest konieczne do ustalenia, czy dopuszczono się manipulacji odpowiednimi danymi dotyczącymi deficytu i długu publicznego.
- (7) Prowadząc takie postępowania wyjaśniające, Komisja powinna mieć możliwość przeprowadzenia kontroli na miejscu oraz zażądania informacji od dowolnego podmiotu uznanego za należący do sektora instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu centralnym, państwowym, lokalnym lub na szczeblu zabezpieczenia społecznego zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2223/96 z dnia 25 czerwca 1996 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych we Wspólnocie ⁽³⁾, zwanego dalej „ESA 95”.
- (8) W celu potwierdzenia słuszności podejrzenia, wynikającego z poważnych przesłanek wskazujących na fakt wprowadzenia w błąd w odniesieniu do danych dotyczących deficytu i długu publicznego, Komisja (Eurostat) przed wszczęciem postępowania wyjaśniającego powinna zasadniczo przeprowadzić inspekcję metodologiczną zgodnie z art. 11b rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską ⁽⁴⁾.
- (9) Przy ocenie, co stanowi wprowadzenie w błąd w odniesieniu do danych dotyczących deficytu i długu w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1173/2011, nie powinno się brać pod uwagę nieprawidłowego stosowania reguł księgowości ESA 95, które nie było umyślne ani nie

⁽¹⁾ Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164.

⁽³⁾ Dz.U. L 310 z 30.11.1996, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 145 z 10.6.2009, s. 1.

wynikało z poważnego zaniedbania. Ponadto z zakresu stosowania niniejszej decyzji powinno się wykluczyć korekty, w tym istotne korekty wynikające ze zmian metodyki odnośnie do wszystkich poprzednich lat, które zostały wyjaśnione w jasny i właściwy sposób, nieznaczne błędy oraz przypadki, w których zainteresowane państwo członkowskie wyraziło wątpliwości i zwróciło się do Komisji (Eurostatu) z wnioskiem o wyjaśnienie zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 479/2009.

- (10) Użytkownicy statystyk europejskich mogą w uzasadniony sposób oczekiwać, że statystyki te są tworzone przez urzędy statystyczne, które wykonują swoje zadania w sposób profesjonalny i z należytą starannością. Nieumyślne działanie lub niedopatrzenie powinno się uznać za przypadek poważnego zaniedbania, jeżeli osoba odpowiedzialna za sporządzanie danych dotyczących deficytu i długu instytucji rządowych i samorządowych w oczywisty sposób nie wywiązuje się z obowiązku dochowania należytej staranności.
- (11) W celu obrony zainteresowane państwo członkowskie powinno być należycie poinformowane o wszczęciu postępowań wyjaśniających Komisji oraz jego wynikach. Wyniki postępowań wyjaśniających powinno się przedstawiać w formie sprawozdania Komisji, które ma być przekazane do Parlamentu Europejskiego i Rady oraz udostępnione do wiadomości publicznej. Komisja (Eurostat) powinna odpowiednio poinformować o tym Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego i Europejską Radę Konsultacyjną ds. Zarządzania Statystyką.
- (12) Prawa do obrony i zasady poufności powinno się przestrzegać zgodnie z ogólnymi przepisami prawa i z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. W szczególności zainteresowane państwo członkowskie powinno mieć prawo do bycia wysłuchanym przez Komisję podczas postępowań wyjaśniających oraz prawo dostępu do dokumentacji zgromadzonej przez Komisję.
- (13) Zalecenia dotyczące nałożenia grzywny skierowane do Rady powinny opierać się wyłącznie na podstawach, w odniesieniu do których zainteresowane państwo członkowskie miało możliwość przedstawienia uwag.
- (14) Powinno się ustanowić kryteria dotyczące ustalania wysokości grzywny. Kryteria te powinno się stosować w celu zagwarantowania, że proponowana wysokość grzywny czyni ją skuteczną, proporcjonalną i odstraszającą, na podstawie kwoty odniesienia w razie potrzeby dostosowaną w górę lub w dół, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności.
- (15) Niniejsza decyzja powinna pozostawać bez uszczerbku dla wykonywania przez Komisję (Eurostat) jej uprawnień na mocy rozporządzenia (WE) nr 479/2009.
- (16) Treść i forma środków przewidzianych w niniejszej decyzji nie wykraczają poza to, co jest konieczne do

osiągnięcia celów określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1173/2011, zgodnie z art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej.

- (17) Niniejsza decyzja powinna mieć zastosowanie, nie naruszając przepisów rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji⁽¹⁾,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT I ZAKRES

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

1. W niniejszej decyzji określono szczegółowe zasady dotyczące procedur prowadzenia postępowań wyjaśniających w sprawie wprowadzania w błąd w odniesieniu do danych dotyczących deficytu i długu publicznego, które wynika z umyślnego działania lub poważnego zaniedbania, szczegółowe zasady dotyczące prawa do obrony i poufności, szczegółowe kryteria ustalania wysokości grzywny oraz przepisy dotyczące terminów oraz ściągania grzywien, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1173/2011.

2. Niniejsza decyzja ma zastosowanie do państw członkowskich, których walutą jest euro.

ROZDZIAŁ II

PROCEDURY PROWADZENIA POSTĘPOWAŃ WYJAŚNIAJĄCYCH

Artykuł 2

Wszczywanie postępowań wyjaśniających

1. Komisja powiadamia zainteresowane państwo członkowskie o swojej decyzji o wszczęciu postępowania, w tym o stwierdzonych poważnych poszlakach wskazujących na istnienie faktów, które mogą stanowić wprowadzenie w błąd w odniesieniu do danych dotyczących deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych ze względu na manipulowanie takimi danymi umyślnie lub w wyniku poważnego zaniedbania.

2. Podczas postępowania wyjaśniającego Komisja (Eurostat) może zażądać udzielenia informacji, przesłuchiwać osoby, prowadzić kontrole na miejscu oraz mieć dostęp do rachunków wszystkich podmiotów rządowych na szczeblu centralnym, krajowym, lokalnym i na szczeblu zabezpieczenia społecznego zgodnie z procedurami określonymi w art. 3–5. Wspomniane środki dochodzeniowe Komisja (Eurostat) może stosować z osobna lub w połączeniu. W stosownych przypadkach i przestrzegając w pełni krajowych przepisów dotyczących takich instytucji, do pomocy i uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym można zaprosić trybunał obrachunkowy lub inne najwyższe organy kontroli zainteresowanego państwa członkowskiego.

(¹) Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43.

3. Komisja może zrezygnować z przeprowadzenia takiego postępowania wyjaśniającego, o ile przeprowadzono inspekcję metodologiczną zgodnie z decyzją podjętą przez Komisję (Eurostat) na mocy rozporządzenia (WE) nr 479/2009.

4. O decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Komisja informuje Parlament Europejski i Radę.

Artykuł 3

Wniosek o udzielenie informacji

1. Na wniosek Komisji każda instytucja rządowa (zwana dalej „zainteresowanym podmiotem”), która jest bezpośrednio lub pośrednio zaangażowana w zgromadzenie danych dotyczących deficytu i długu publicznego zainteresowanego państwa członkowskiego lub której rachunki wykorzystano do zgromadzenia takich danych, przedstawia Komisji wszystkie informacje niezbędne do wykonania przez nią zadania, jakim jest przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego. Zainteresowane państwo członkowskie informuje się o każdym takim wniosku skierowanym przez Komisję do zainteresowanego podmiotu.

2. Komisja określa cel wniosku, wyjaśniając, że jego podstawą jest niniejsza decyzja, oraz wskazuje termin udzielenia odpowiedzi, który nie może być krótszy niż cztery tygodnie.

Artykuł 4

Wywiady

W celu uzyskania informacji lub wyjaśnień odnośnie do faktów lub dokumentów związanych z przedmiotem postępowania wyjaśniającego oraz w celu zarejestrowania odpowiedzi Komisja może przeprowadzić wywiad z każdą osobą bezpośrednio lub pośrednio zaangażowaną w zgromadzenie danych dotyczących deficytu i długu publicznego, która wyrazi zgodę na wywiad. Przed przeprowadzeniem wywiadu z jakimkolwiek przedstawicielem lub pracownikiem zainteresowanego podmiotu należy dany podmiot poinformować o tym fakcie. Osoba, z którą przeprowadzany jest wywiad, może zwrócić się o pomoc przedstawiciela zainteresowanego podmiotu lub adwokata.

Artykuł 5

Kontrole

1. Urzędnicy Komisji i inne osoby towarzyszące upoważnione przez Komisję do przeprowadzenia kontroli są uprawnione do:

- wejścia do wszelkich pomieszczeń zainteresowanego podmiotu;
- dostępu do zapisów i rachunków zainteresowanego podmiotu, niezależnie od nośnika, na którym są one przechowywane;
- pozyskania lub otrzymania kopii wszelkich zapisów i rachunków lub ich wyciągu w jakiegokolwiek postaci;
- zajęcia wszelkich zapisów i rachunków na okres i w zakresie, jakie są niezbędne do zgromadzenia faktycznych dowodów

do celów postępowania wyjaśniającego, przy czym nie może to skutkować zakłóceniem podstawowych działań zainteresowanego podmiotu.

e) zwrócenia się do jakiegokolwiek przedstawiciela lub pracownika zainteresowanego podmiotu o wyjaśnienia dotyczące faktów lub dokumentów związanych z przedmiotem lub celem postępowania wyjaśniającego zgodnie z warunkami ustanowionymi w art. 4.

2. Urzędnicy Komisji i inne osoby towarzyszące upoważnione przez Komisję do przeprowadzenia kontroli przedstawiają pisemne upoważnienie, w którym określono przedmiot i cel kontroli i w którym podano datę jej rozpoczęcia.

3. Do celów przeprowadzenia kontroli zainteresowany podmiot współpracuje w pełni z Komisją.

4. Na wniosek Komisji, pracownicy urzędów statystycznych zainteresowanego państwa członkowskiego aktywnie wspierają urzędników Komisji i inne osoby towarzyszące upoważnione przez Komisję. W tym celu przysługują im uprawnienia określone w ust. 1.

5. Jeżeli urzędnicy Komisji i inne osoby towarzyszące upoważnione przez Komisję ustalą, że dany podmiot sprzeciwia się kontroli nakazanej na podstawie niniejszego artykułu, zainteresowane państwo członkowskie zapewnia im niezbędną pomoc zgodnie z przepisami krajowymi.

6. Jeżeli zgodnie z przepisami krajowymi do przeprowadzenia kontroli niezbędne jest upoważnienie organu sądowego, Komisja zwraca się o wydanie takiego upoważnienia. W takich przypadkach upoważnienie ze strony organu sądowego przedstawia się wraz z pisemnym upoważnieniem, o którym mowa w ust. 2.

Artykuł 6

Prawo do bycia wysłuchanym

Przed przyjęciem sprawozdania, o którym mowa w art. 7, Komisja wzywa zainteresowane państwo członkowskie do przedstawienia uwag na piśmie na temat ustaleń wstępnych.

Komisja przekazuje powyższe wezwanie na piśmie, wskazując termin przedstawiania uwag, który nie może być krótszy niż cztery tygodnie.

Artykuł 7

Sprawozdawczość

1. Komisja przyjmuje sprawozdanie zawierające jej ustalenia oraz uwagi przedstawione przez zainteresowane państwo członkowskie w świetle postępowań wyjaśniających przeprowadzonych zgodnie z niniejszym rozdziałem i przekazuje to sprawozdanie wspomnianemu państwu członkowskiemu.

2. Komisja przekazuje sprawozdanie do Parlamentu Europejskiego i Rady. Sprawozdanie to podaje się do wiadomości publicznej.

3. Komisja (Eurostat) informuje Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego i Europejską Radę Konsultacyjną ds. Zarządzania Statystyką o wynikach postępowania wyjaśniającego.

4. Podstawą każdego skierowanego do Rady zalecenia Komisji dotyczącego nałożenia grzywny na zainteresowane państwo członkowskie jest sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1.

Artykuł 8

Czas trwania

1. Komisja przyjmuje sprawozdanie, o którym mowa w art. 7, nie później niż dziesięć miesięcy po zgłoszeniu jej decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego zgodnie z art. 2. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli prowadzenie postępowań wyjaśniających jest utrudnione lub jeżeli pozyskanie informacji niezbędnych do przeprowadzenia tych postępowań wymaga zastosowania nadmiernie długich procedur, Komisja może przedłużyć ten termin o pięć miesięcy.

2. Kontrole należy przeprowadzić w ciągu sześciu miesięcy od dnia rozpoczęcia kontroli. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli prowadzenie kontroli jest utrudnione lub jeżeli pozyskanie informacji związanych z kontrolami wymaga zastosowania nadmiernie długich procedur, Komisja może przedłużyć termin o trzy miesiące.

ROZDZIAŁ III

PRAWO DO OBRONY I POUFNOŚĆ

Artykuł 9

Prawo do obrony

Zasada dotycząca prawa do obrony ma zastosowanie do każdego wykonania niniejszej decyzji.

Artykuł 10

Dostęp do dokumentacji

Zainteresowane państwo członkowskie ma prawo dostępu na żądanie do wszystkich dokumentów lub innych udokumentowanych materiałów zgromadzonych przez Komisję, które mogą posłużyć jako dowody potwierdzające w skierowanym do Rady zaleceniu dotyczącym nałożenia grzywny na wspomniane państwo członkowskie.

Dokumenty otrzymane przez zainteresowane państwo członkowskie dzięki dostępowi do dokumentacji wykorzystuje się wyłącznie do celów niniejszej decyzji.

Artykuł 11

Przedstawicielstwo prawne

Zainteresowane państwo członkowskie, każdy zainteresowany podmiot, każda osoba pracująca na rzecz takiego podmiotu

lub każda inna zainteresowana osoba fizyczna mają prawo do przedstawicielstwa prawnego w trakcie postępowań wyjaśniających.

Artykuł 12

Poufność i tajemnica służbowa

Postępowania wyjaśniające określone w rozdziale II są prowadzone z poszanowaniem zasad poufności i tajemnicy służbowej. Urzędnicy Komisji i inne osoby towarzyszące upoważnione przez Komisję nie ujawniają informacji pozyskanych w ramach postępowania wyjaśniającego, które jest objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy służbowej i poufności.

Dokumenty lub informacje uzyskane przez Komisję podczas postępowań wyjaśniających wykorzystuje się wyłącznie do celów niniejszej decyzji.

ROZDZIAŁ IV

KRYTERIA USTALANIA WYSOKOŚCI GRZYWNY

Artykuł 13

Kwota maksymalna

Całkowita kwota grzywny nie przekracza 0,2 % ostatniej oficjalnej kwoty produktu krajowego brutto w aktualnych cenach rynkowych zainteresowanego państwa członkowskiego, jak określono w ESA 95, w poprzednim roku.

Artykuł 14

Kryteria ustalania wysokości grzywny

1. Komisja gwarantuje, że zalecana grzywna jest skuteczna, proporcjonalna i odstrasząca. Wysokość grzywny ustala się na podstawie kwoty odniesienia, którą można dostosowywać w górę lub w dół, uwzględniając szczególne okoliczności, o których mowa w ust. 3.

2. Kwota odniesienia jest równa 5 % wartości większego wpływu wprowadzenia w błąd na poziomie deficytu lub długu instytucji rządowych i pozarządowych danego państwa członkowskiego za odpowiednie lata objęte notyfikacją w kontekście procedury nadmiernego deficytu.

3. Biorąc pod uwagę maksymalną kwotę określoną w art. 13, Komisja w każdym przypadku uwzględnia tam, gdzie jest to istotne, następujące okoliczności:

- a) wagę i bardziej ogólne skutki wprowadzenia w błąd; w szczególności wpływ faktu wprowadzenia w błąd na funkcjonowanie wzmocnionego zarządzania gospodarczego Unii;
- b) fakt wykazania, że wprowadzenie w błąd wynikało z poważnego zaniedbania, lub wykazania, że wprowadzenie w błąd było umyślne;

- c) fakt, że wprowadzenie w błąd było wynikiem samodzielnego działania jednego podmiotu lub że wprowadzenie w błąd było wynikiem uzgodnionego działania co najmniej dwóch podmiotów;
- d) powtórzenie, częstotliwość lub czas trwania wprowadzenia w błąd przez zainteresowane państwo członkowskie; w takich przypadkach kwota odniesienia jest najwyższą stwierdzoną kwotą pomnożoną o liczbę lat w okresie czterech lat od ostatniego zawiadomienia, w których doszło do odnośnego wprowadzenia w błąd;
- e) stopień staranności i wolę współpracy, ewentualnie stopień utrudniania, ze strony zainteresowanego państwa członkowskiego w zakresie wykrycia wprowadzenia w błąd oraz podczas postępowania wyjaśniającego.

Artykuł 15

Bieg przedawnienia odnośnie do ściągania grzywien

1. Prawo Komisji do wykonywania decyzji przyjętych przez Radę na podstawie art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1173/2011 należy wyegzekwować w ciągu pięciu lat.

2. Okres ten rozpoczyna się z dniem notyfikowania zainteresowanego państwa członkowskiego o decyzji Rady.

3. Bieg przedawnienia odnośnie do ściągania grzywien zostaje przerwany przez każde działanie Komisji mające na celu wyegzekwowanie płatności grzywiny lub zostaje zawieszony na okres zawieszenia egzekucji płatności na podstawie decyzji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

ROZDZIAŁ V

PRZEPIS KOŃCOWY

Artykuł 16

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 29 czerwca 2012 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący